

SUOMEN LÄÄKETIETEEN SÄÄTIÖ TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2015

Suomen Lääketieteen Säätiö on vuonna 1960 perustettu suomalaista lääketieteellistä tutkimustyötä tukeva säätiö. Säätiö on kymmenen viime vuoden aikana jakanut apurahoja yhteensä yli 20 miljoonaa euroa.

Yksityishenkilöiden ja elinkeinoelämän tekemät lahjoitukset ovat keskeinen säätiön varojen lähde.

Kertomusvuonna apurahoja ja palkintoja myönnettiin noin 2,1 miljoonaa euroa 173 tutkijalle.

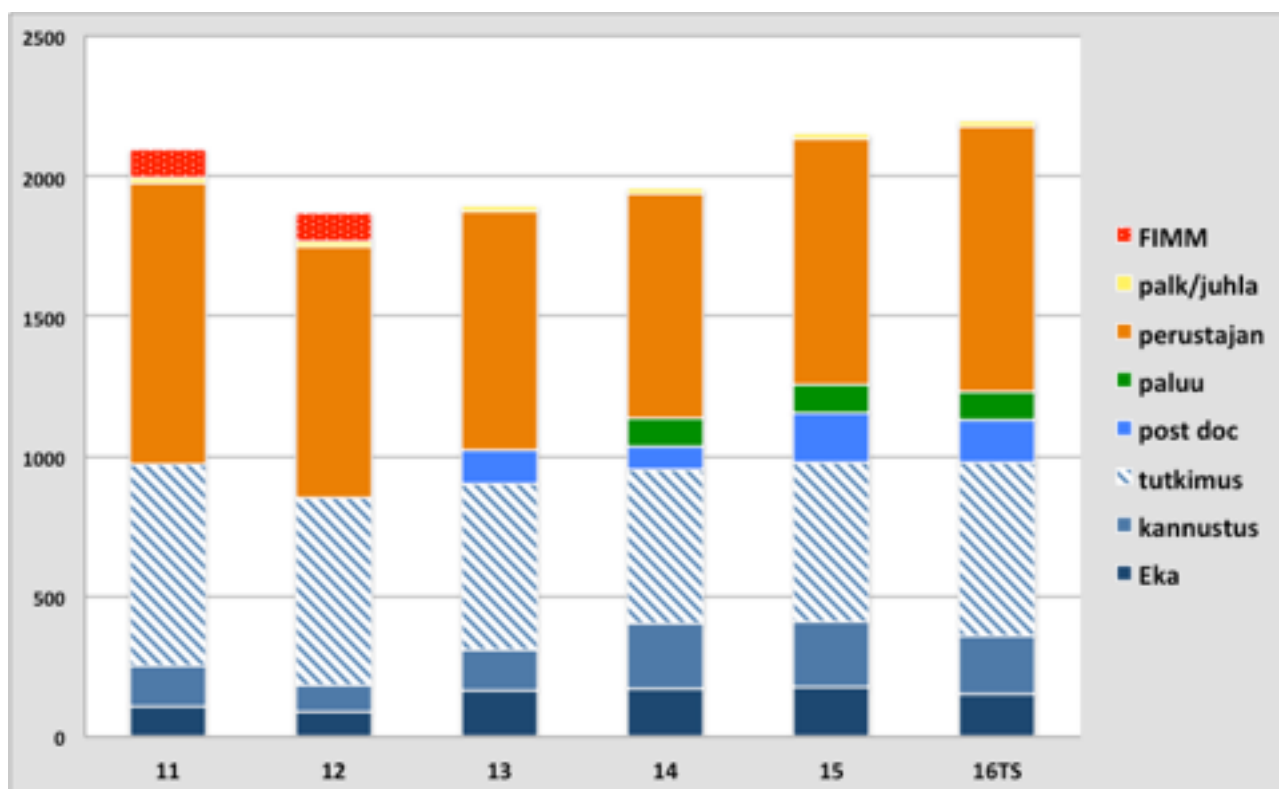
YLEISTÄ

Säätiön toiminnan tavoite on suomalaisen lääketieteellisen tutkimustyön ja koulutuksen tukeminen. Säätiö tukee erityisesti nuoria lääketieteen tutkijoita.

APURAHAT JA PALKINNOT

Vuonna 2015 säätiö myönsi yleisessä haussa apurahoja 1 952 000 € (vuonna 2014 1 871 500) 170 (166) tutkijalle sekä yhteensä 127 000€ (84 000) kolmelle tutkijalle post doc -poolista. Lisäksi myönnettiin Pohjolan ja Suomi -yhtiön lääketieteen palkinto suuruudeltaan 20 000 € (20 000). Käsiteltyjä apurahahakemuksia oli kaikkiaan 668 (593). Myönnettyjen apurahojen ja palkintojen yhteissumma oli 2 099 000 € (1 929 455).

Säätiö on eräs merkittävistä lääketieteellisen tutkimuksen tukijoista maassamme. Kuvassa 1. On esitetty toteutunut kehitys ja eri tarkoituksiin myönnetyt apurahat.

Kuva 1. Myönnettyt apurahat (1000 €) 2011-15 ja toimintasuunnitelma 2016.

Viime vuosina apurahatarjontaa on kehitetty. Vuonna 2010 apurahoihin lisättiin Eka-apuraha, 12 kuukauden tutkimusapuraha, vuonna 2013 tutkijatohtorin apuraha (post-doc) ja vuonna 2015 palaavan tutkijan apuraha.

Tutkimustyötään aloittaville lääketieteen opiskelijoille ja liseniaateille jaettiin Eka-apurahoina 175 000 euroa (172 500). Apurahan saajia oli 70 (69) ja apurahan määrä 2 500 €.

Kannustusapurahoina nuorille väitöskirjaansa valmisteleville ja uraansa aloittaville tutkijoille myönnettiin kertomusvuonna 235 000 € (230 000). Apurahan saajia oli 47 (46). Apurahan määrä oli 5 000 €.

Tutkimusapurahat mahdollistavat 4, 8 tai 12 kuukauden päätoimisen työskenteilyn tutkimuksen parissa. Näitä apurahoja myönnettiin 567 000 € (549 000) yhteensä 46 (44) tutkijalle. Apurahan määrä saajaa kohti oli apurahakauden pituuden mukaan 9 000 (34 kpl), 18 000 (7 kpl) tai 27 000 € (5 kpl).

Tutkimusryhmän perustajan apurahojen kohderyhmänä ovat väitelleet lääkärit. Nämä apurahat mahdollistavat päätoimisen tutkimuksen ilman päätoimen päivittäisiä velvoitteita 18 kuukauden ajaksi kolmen vuoden aikana. Apurahoja myönnettiin 5 (7) tutkijalle/tutkimusryhmälle yhteensä 875 000 € (800 000). Apurahan määrä oli 175 000 € kolmelle vuodelle. Lisäksi myönnettiin kaksi Pa-laavan tutkijan apurahaa suuruudeltaan 50 000 €.

Kertomusvuonna jaettiin apurahoja post doc -tutkimukseen ulkomailta säätiöiden yhteisen apurahapoolin kautta. Apurahapoolin tarkoitus on edistää väitelleiden tutkijoiden kansainvälistymistä, ja poolin ansiosta ulkomaille lähtöön voi saada riittävän apurahan yhdellä hakemuksella. Pooliin kuuluvat 13 säätiötä ovat varanneet tarkoitukseen yhteensä 3,2 milj. euroa vuosittain kolmen vuoden ajan. Säätiö päätti jatkaa osallistumistaan poolissa toiselle kaudelle ja on varannut poolin kautta jaettavaksi 150 000 euroa vuodessa vuosina 2016-18. Vuonna 2015 säätiö myönsi kolmelle post doc -tutkijalle yhteensä 127 000 €.

Luettelo apurahojen saajista on liitteenä 3.

LAHJOITUKSET

Kertomusvuonna säätiö vastaanotti seuraavat lahjoitukset, yhteensä 76 600 € (161 271):

- Lahjoitus Danone Finland Oy:ltä 66 600 €
- Lääketehtäjä Orionin tieteelliseen tutkimusrahastoon Orion Oyj:ltä 10 000 €

Säätiö kiittää lahjoittajia saamastaan tuesta. Luettelo säätiön hallinnassa olevista rahastoista on liitteenä 2.

SÄÄTIÖN VAROJEN HOITO

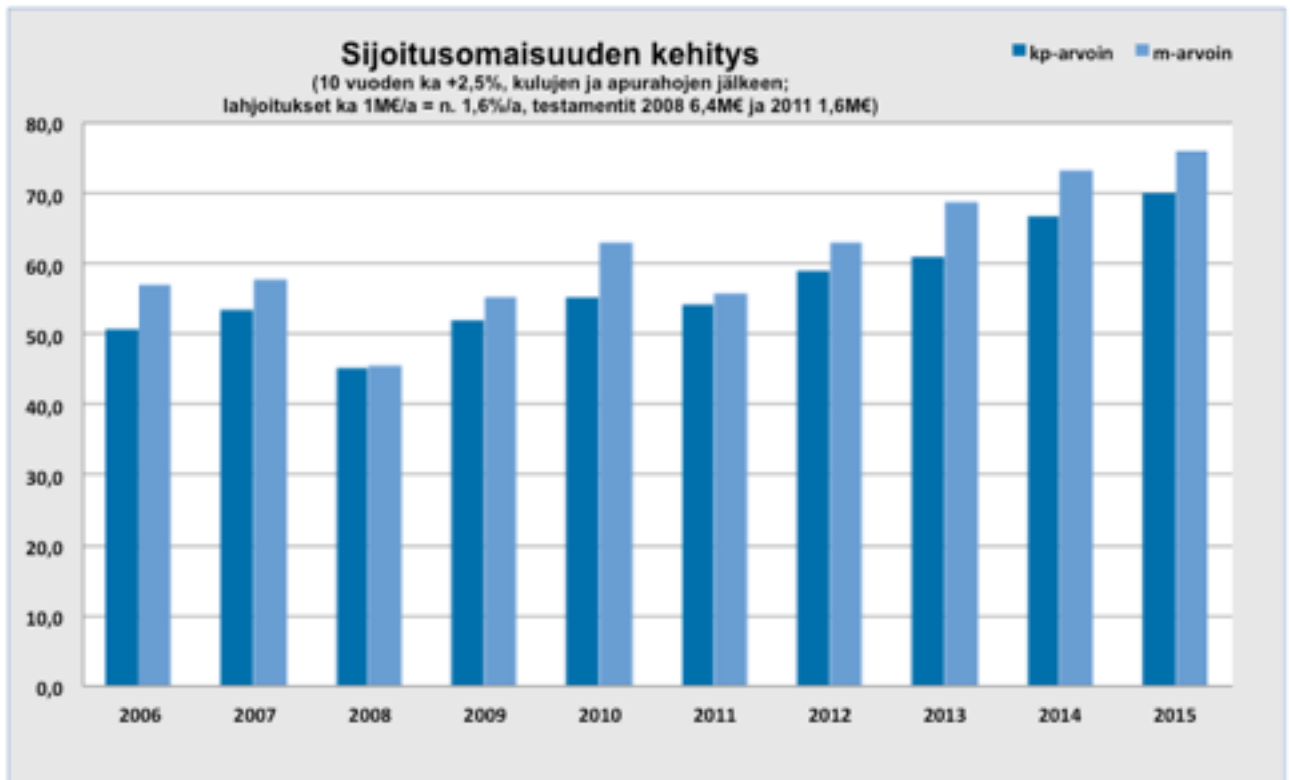
Säätiön tavoitteena on pitkällä aikavälillä jakaa keskimääräistä omaisuuden reaalista nettotuottotasoa vastaava määrä apurahoina ja palkintoina. Vuosittain myönnettävien apurahojen määrä on ollut kymmenen vuoden aikana keskimäärin 3,6 prosenttia taseen omasta pääomasta.

Säätiön varainhoidon ja sijoitustoiminnan tavoite on saavuttaa keskimäärin 6-7 prosenttia vuosittainen sijoitustuotto pitkällä aikavälillä. Tämä mahdollistaa apurahapolitiikan toteuttamisen ja sijoitusten reaaliarvon säilyttämisen. Säätiön sijoitukset on hajautettu eri omaisuusluokkiin ja maantieteellisesti kansantalouksien kehittymisnäkökulmista ja instrumenttien kilpailukyky huomioonottaen. Hajauttamisella tuetaan tuottotavoitteen saavuttamista pitkällä aikavälillä. Osakkeiden

osuus säätiön sijoituksista oli vuoden lopussa 60,6 prosenttia (60). Sijoitusomaisuuden allokaatio ilmenee alla olevasta taulukosta:

Osakkeet	60,6%
Vaihtoehtoiset sijoitukset	4,6%
Korkosijoitukset	34,8%

Säätiön varainhoidon tulos kertomusvuodelta oli hyvä. Sijoitusomaisuuden tuotto oli 6,9%. Sijoitusomaisuuden markkina-arvo oli vuoden lopussa 76,5 M€ (73,3) ja kirjanpitoarvo oli 69,8 M€ (66,5). Sijoitusomaisuuden kehitys viimeisen kymmenen vuoden aikana (M€) on esitetty kuvassa 2.

Kuva 2. Sijoitusomaisuuden kehitys 2006-2015

Säätiöllä on kolme varainhoitajaa, joiden menestymistä vertaillaan. Salkunhoitajat ovat toimittaneet sijoituksista myös vastuullisuustarkastelut. Tämä käytäntö on uusi. Tarkastelut on jatkossa tarkoitus teettää vuosittain.

Säätiön ja rahastojen tilikauden tulos ennen rahastosiirtoja oli 3,4 M€ (5,4), rahastosiirrot -1,8 M€ (-3,3) ja säätiön tilikauden ylijäämä 1,6 M€ (2,2 M€).

Säätiön tavoitteena on toimia kustannustehokkaasti. Viimeisen kymmenen vuoden aikana säätiön varsinaisen toiminnan kulut olivat 8,7% näiden kulujen ja myönnettyjen apurahojen summasta. Vuonna 2015 kuluosuus oli 9,8%. Jaettu apurahasumma oli 3,2% taseen omasta pääomasta.

Säätiö käytti apurahajärjestelmän kehitykseen yhteen 10 812 € tilikaudella.

HALLINTO JA HENKILÖSTÖ

Säätiöllä on voimassaolevien sääntöjen mukainen hallintoneuvosto, jonka Duodecimin valtuuskunta valitsee. Hallintoneuvostoa ei ole rekisteröity joulukuussa 2015 voimaantulleen lain mukaiseksi hallintoneuvostoksi. Hallintoneuvosto valitsee hallituksen jäsenet ja tilintarkastajat, käsittelee tilinpäätöksen ja toimintasuunnitelman sekä päättää hallintoelinten jäsenten palkkioista. Hallintoelinten jäsenet on todettu liitteessä 1.

Hallitus päättää apurahojen ja palkintojen jaosta, valvoo omaisuuden hankintaa ja hoitoa sekä laatii tilinpäätöksen ja toimintasuunnitelman. Hallitus on vahvistanut itselleen työjärjestyksen, apurahojen jakoperiaatteet sekä sijoitustoiminnan periaatteet. Nämä tarkistetaan vuosittain.

Hallituksen apurahapäätökset valmisteltiin kolmessa asiantuntijaelimessä. Tutkimusryhmän perustajan ja Palaavan tutkijan apurahahakemukset arvioi säätiön apurahavaliokunta. Eka-, kannustus- ja Tutkimusapurahahakemukset arvioi säätiön stipendivaliokunta. Post doc -hakemukset arvioi post doc -poolin asiantuntijaryhmä. Ennen apurahojen jaosta päättämistä hallitus pyytää asiasta lausunnon Duodecim-seuran hallitukselta.

Säätiön osa-aikaisena asiamiehenä toimi DI Jouni Lounasmaa. Toimistopalvelut ostetaan Duodecim-seuralta. Säätiön sihteerinä toimii HSO-sihteeriksi Marketta Kaunisto.

Omaisuudenhoito- ja taloushallinnon palvelut ostetaan alan yrityksiltä. Ennakonpidätyksen alaisia palkkioita maksetaan asiamiehen lisäksi hallituksen ja valiokuntien puheenjohtajille ja jäsenille. Hallituksen puheenjohtajan vuosipalkkio oli 9 200 euroa ja jäsenen palkkio 6 600 euroa. Valiokuntien puheenjohtajan palkkio oli 3 300 euroa ja jäsenen palkkio 2 200 euroa. Hallintoneuvoston puheenjohtajalle ja jäsenille ei makseta palkkiota.

RISKIENHALLINTA JA TOIMINTAPERIAATTEET

Hallitus vastaa säätiön riskienhallintapolitiikasta ja valvoo sen toteuttamista. Asiamies vastaa hallituksen ohjeistuksen mukaan riskienhallinnan toteuttamisesta. Säätiöllä on hyväksytty sijoituspolitiikka, joka muodostaa sijoitustoiminnan riskienhallinnan ohjeen.

Taloudellisista riskeistä merkittävin on sijoitustoimintaan liittyvä epävarmuus. Sijoituksia hoidetaan suunnitelmallisesti ja niihin liittyvää riskiä hallitaan hajauttamalla sijoitukset varainhoitajien välillä, sijoituslajeittain ja maantieteellisesti.

Osa säätiön keskeisistä toiminnoista on ulkoistettu kustannustehokkuuden saavuttamiseksi (omaisuudenhoito, toimistopalvelut, taloushallinnon palvelut). Palvelujen laatuun liittyvää riskiä alennetaan valitsemalla palvelujen tarjoajat huolellisesti, säännöllisellä raportoinnilla ja seurannalla sekä kilpailuttamisella.

Säätiöllä on vastuuvakuutus, joka kattaa hallintoneuvoston ja hallituksen sekä asiamiehen toiminnan. Säätiöllä on myös luottamustehtävissä toimivien tapaturmavakuutus, joka on voimassa säätiön tehtävissä ja niihin liittyvillä matkoilla.

Hallitus tarkastelee säätiön toimintaan liittyviä riskejä kokouksissaan vähintään kerran vuodessa. Hallitus käsittelee vuosittain elokuun kokouksessaan strategian ja toimintaperiaatteet sekä hallituksen työjärjestyksen. Lisäksi hallitus arvioi vuosittain, miten apurahapolitiikalla parhaiten toteutetaan lääketieteellisen tutkimustyön ja koulutuksen tukemista. Hallitus arvioi toimintaansa vuosittain joulukuun kokouksessa. Säätiöllä on hallituksen vahvistama lähipiiriohje.

LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Säätiö raportoi toimintakertomuksessaan kaikki lähipiiritapahtumat (suppean lähipiirin kanssa) joulukuussa 2015 voimaan astuneen uuden säätiölain ja säätiön hyvän hallintotavan mukaisesti. Säätiön lähipiiriin kuuluvat on kuvattu liitteessä 4.

Säätiön tavanomaiset lähipiiritoimet ovat:

- hallituksen jäsenille maksetaan vuosipalkkio säätiön hallintoneuvoston päätöksen mukaisesti
- tilintarkastajille maksetaan palkkio laskun mukaan
- työsuhteessa olevalle asiamiehelle maksetaan hallituksen päättämän työsopimuksen mukainen palkka
- apurahatoimikuntien jäsenille maksetaan hallintoneuvoston päättämä palkkio arviointityöstä. Toimikuntien jäsenet voivat muun luottamustoimen tai sukulaisuussuhteen takia kuulua säätiön lähipiiriin.
- säätiö ostaa sihteeri- ja taloushallintopalveluita Duodecimilta
- säätiö on vuokrannut Duodecimille omistamansa huoneiston osoitteessa Kalevankatu 11
- säätiön lähipiiriin kuuluville voidaan myöntää apurahoja samoin periaattein kuin muillekin apurahanhakijoille.

Säätiön osti toimintavuonna toimistopalveluita Suomalainen Lääkäriseura Duodecimilta. Palveluiden ostohinta ja toimitusehdot ovat samat kuin yleisesti markkinoilta hankittaessa.

Säätiön tavanomaisen apurahahaun ja tieteellisen arvioinnin tuloksena myönnettyistä 173 apurahasta kaksi apurahaa, yhteensä 18 000 euroa kohdistui säätiön lähipiiriin kuuluvien perheenjäsenille. Säätiö ei ole antanut lainoja tai sitoumuksia lähipiiriin kuuluville.

Yhteenveto säätiön lähipiiritoimista suppeaan lähipiiriin kuuluvien kanssa oheisessa taulukossa.

Lähipiirisuhde	Lähipiiritoimi	€
Hallituksen jäsenet ja asiamies	Palkkiot ja palkat	73 700 €
Säätiön tilintarkastajat: tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, päävastuullisena tilintarkastajana KTM Jouko Malinen KHT ja KTM Anu Koivisto KHT, varalla KTM Riitta Hallio KHT	Palkkio	11 109 €
Säätiön perustaja Duodecim ry	Ostopalvelus sopimus toimistopalveluista	19 753 €
Säätiön perustaja Duodecim ry	Säätiön huoneiston vuokrasopimus	18 425 €
Kiinteistö Oy Ykstoista, Duodecimin konserniin kuuluva tytäryhtiö	Yhtiövastikkeet	7 850 €
Apurahat lähipiiriin kuuluvien perheenjäsenille tai sukulaisille	Apurahat	18 000 €

Säätiöllä ei ollut tavanomaisesta poikkeavia lähipiiritoimia vuonna 2015.

KULUVAN VUODEN NÄKYMÄT

Hallintoneuvosto hyväksyi toimintasuunnitelmaan sisältyvän ehdotuksen, jonka mukaan vuoden 2016 talousarviossa varataan myönnettäväksi apurahoina ja palkintoina yhteensä noin kaksi miljoonaa euroa

Säätiön tarkoituksen toteuttamiseksi säätiö pyrkii edelleen tunnettavuutensa lisäämiseen sekä mahdollisten lahjoittajien että lääketieteen tutkijoiden keskuudessa. Säätiön sääntöjä päivitetään vuoden 2016 aikana.

Duodecimin ja säätiö ovat käynnistäneet kampanjan, jolla kerätään varoja uuteen tutkijalähtöiseen apurahaan. Kohdeapurahan temaksi on päätetty ”Merkittävien sairauksien uudet tutkijalähtöiset hoitomuodot”. Kampanjan tavoitteena on korostaa tutkijalähtöisen tutkimuksen merkitystä sekä lisätä Duodecimin ja säätiön tukeman tutkimuksen tunnettuutta.

- LIITE 1 hallintoelinten jäsenet
- LIITE 2 rahastot 31.12.2015
- LIITE 3 palkintojen ja apurahojen saajat
- LIITE 4 säätiön lähipiiri

Helsingissä 7 päivänä maaliskuuta 2016

Tapio Visakorpi
puheenjohtaja

Mikko Tulenheimo
varapuheenjohtaja

Hanna Hiidenpalo

Oskari Heikinheimo

Annukka Mickelsson

Anne Remes

LIITE 4 SÄÄTIÖN LÄHIPIIRI

Säätiön lähipiiriin kuuluvat:

1. säätiön hallituksen jäsenet ja asiamies
2. säätiön tilintarkastajat
3. säätiön hallintoneuvosto
4. säätiön perustaja Suomalainen Lääkäriseura Duodecim ry ("Duodecim") ja sen hallitus
5. Duodecimin tytäryhtiöt ja tytäryhtiöiden hallitukset sekä toimitusjohtajat: Kustannus Oy Duodecim, Kiinteistö Oy Viktorinranta, Kiinteistö Oy Ykstoista (samaa kirjanpidolliseen konserniin kuuluvina) sekä Lydia ja Karl G. Lindbergin Duodecim-säätiö sr
6. Duodecimin ja sen tytäryhtiöiden tilintarkastajat
7. edellä tarkoitettujen ihmisten perheenjäsenet (avo- ja aviopuolisot, lapset, lasten puolisot, lastenlapset, vanhemmat ja isovanhemmat)
8. edellä tarkoitettujen ihmisten muut lähisukulaiset (sisarukset ja näiden avo- ja aviopuolisot, lapset, lastenlapset, vanhemmat ja isovanhemmat)
9. edellä tarkoitettujen ihmisten tai yhdessä toimivien ihmisten määräysvallassa olevat yhteisöt ja säätiöt.

Säätiön suppeaan lähipiiriin eivät kuulu kohdan 7 henkilöt eivätkä heidän osaltaan kohdan 8 yhteisöt ja säätiöt.